

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Výzkumný ústav
lesního hospodářství
a myslivosti, v. v. i.

Realizace inovativních postupů obnovy lesa na kalamitních holinách s ohledem na podporu biodiverzity a zvyšování funkčnosti lesních ekosystémů

Monika Vejpustková a kol.

Závěrečný seminář k projektu
Žďár nad Sázavou, 11.4.2024

Projekt „Realizace inovativních postupů obnovy lesa na kalamitních holinách s ohledem na podporu biodiverzity a zvyšování funkčnosti lesních ekosystémů“

Podpořeno Norskem prostřednictvím **Norských fondů** v programu **Životní prostředí, ekosystémy a změna klimatu** a dále **Státním fondem životního prostředí ČR**

Příjemce podpory: **Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.**

Partner projektu: **Lesní družstvo obcí Přibyslav**

Trvání projektu: **15.4.2022 – 30.4.2024**

Celkové náklady projektu: **9,1 mil. Kč**

Výše uděleného grantu: **8,2 mil. Kč**

CÍLE PROJEKTU

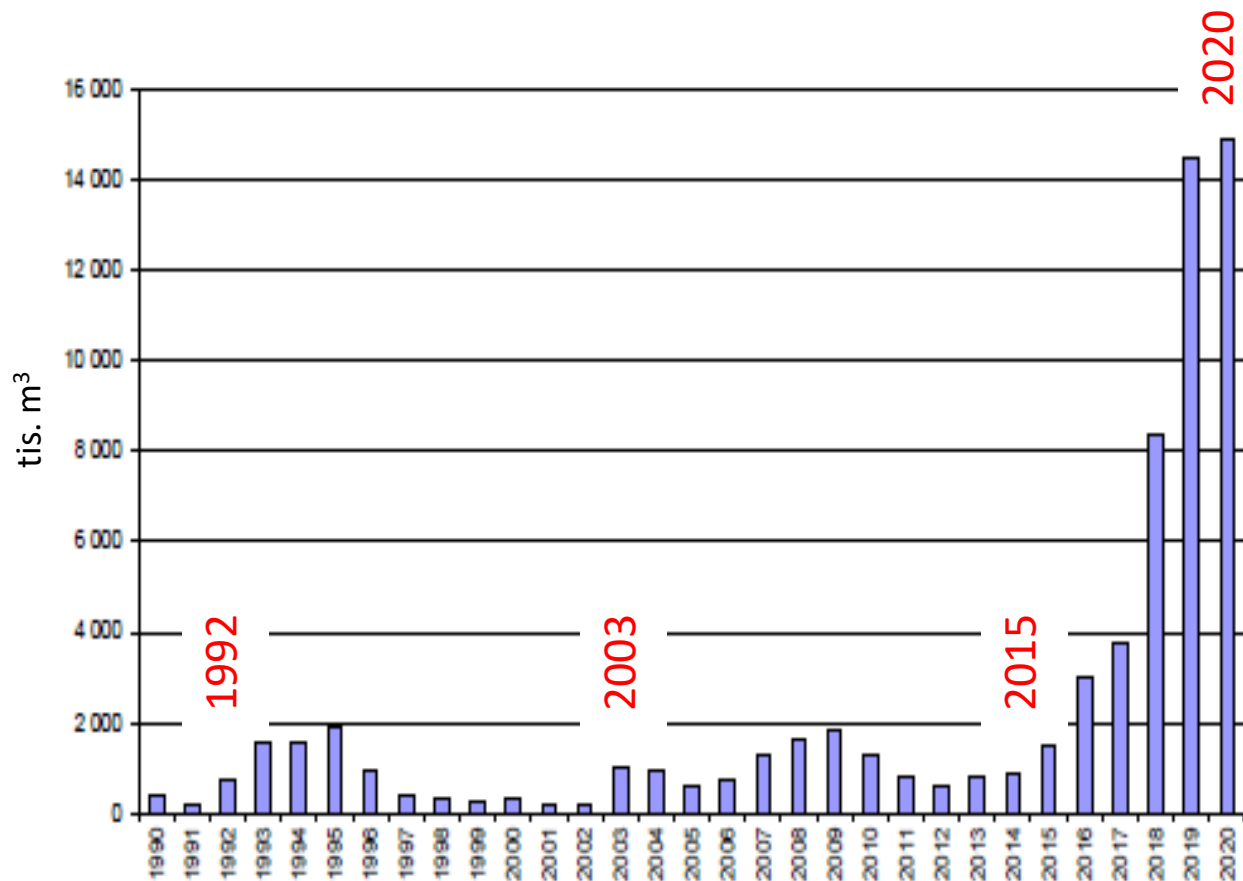
Realizovat na kalamitních holinách v majetku LDO Příbyslav **obnovu lesa alternativní postupy**, které by vedly **k vyšší druhové, věkové a prostorové diverzitě** vznikajících porostů, která je zárukou vyšší stability a funkčnosti lesních ekosystémů.

Výsledek realizace bude sloužit jako **příklad dobré praxe** pro další vlastníky lesů zasažených kůrovcovou kalamitou

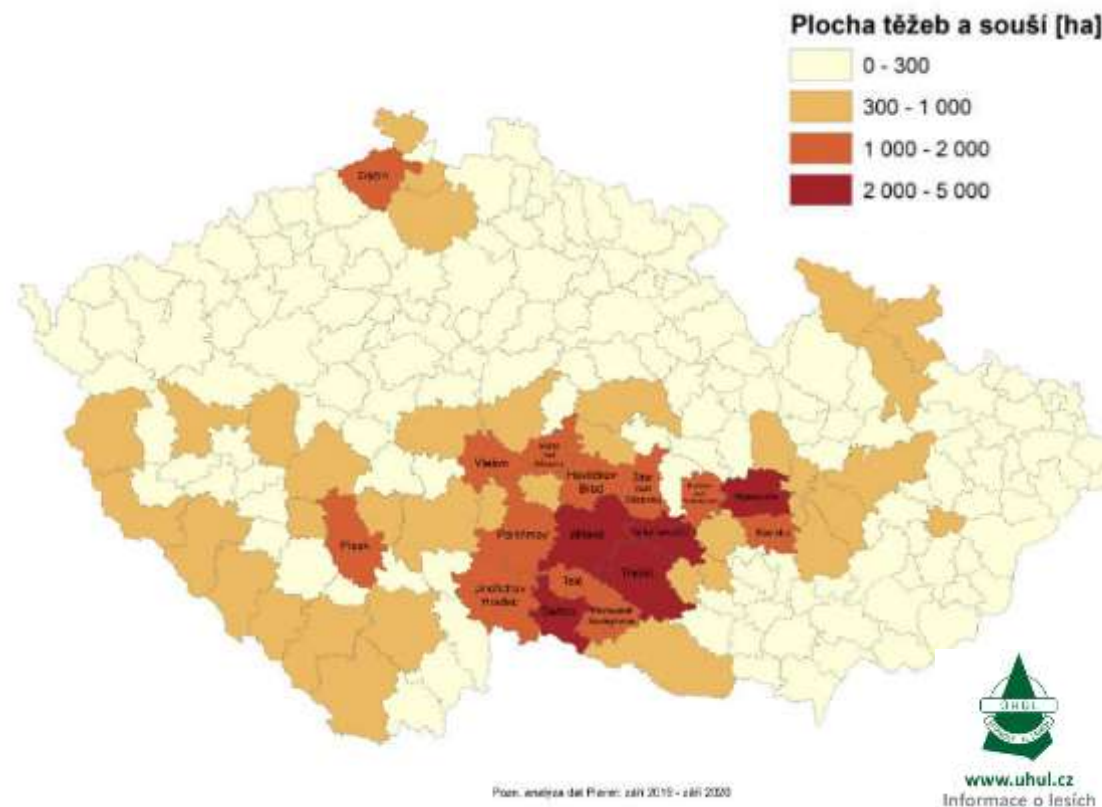

ÚVOD

Evidovaný objem smrkového kůrovcového dříví

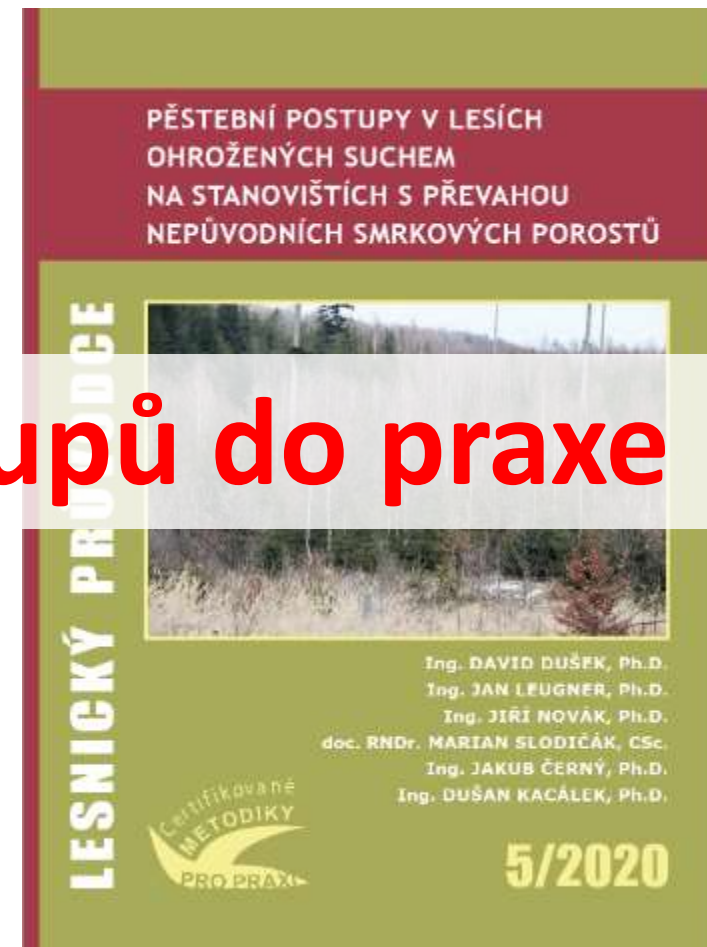
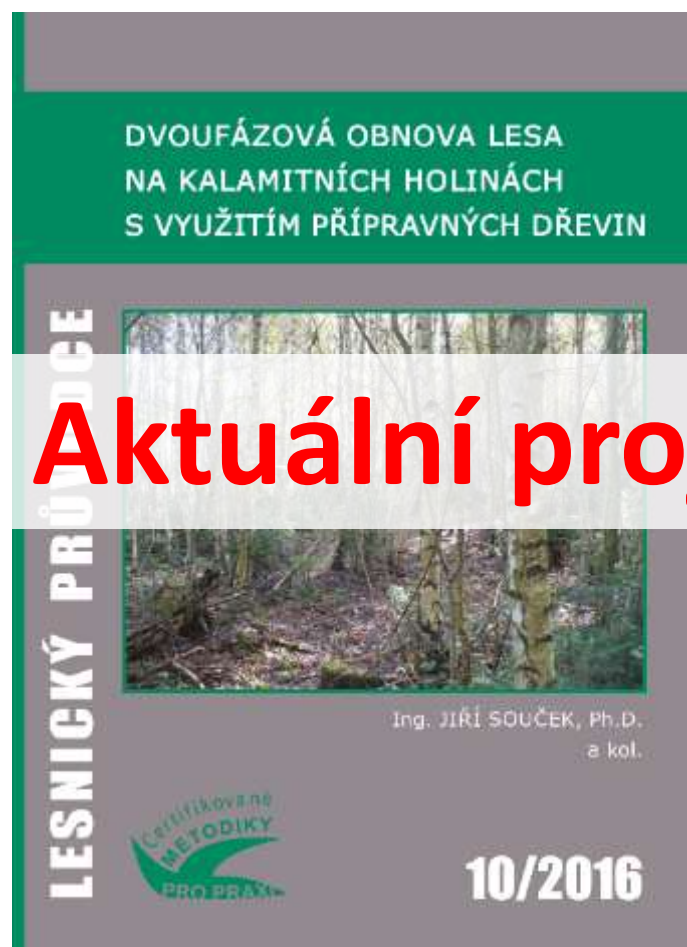
Plocha těžeb a souší – září 2020

Východiska projektu → předcházející výzkumné projekty VÚLHM

- **QJ1230330** - Stabilizace lesních ekosystémů vyváženým poměrem přirozené a umělé obnovy lesa
- **QK1810126** - Zakládání a výchova směsí přípravných a cílových dřevin plnicích produkční a mimoprodukční funkce lesa v oblasti velkoplošně hynoucích smrkových porostů
- **QK1920328** - Komplexní řešení obnovy a pěstování lesa v oblastech s rychlým velkoplošným hynutím lesa
- **EHP-CZ02-OV-1-015-2014** - Pěstební opatření pro zvýšení biodiverzity v lesích v chráněných územích

Předcházející projekty – výstupy

Aktuální projekt – transfer výstupů do praxe

METODIKA

1. zmapování stanovištních poměrů a potenciálu přirozené obnovy
2. hodnocení parametrů biodiverzity (dřevinné patro, bylinná vegetace, vybrané skupiny bezobratlých živočichů, ptactva a půdních hub)
3. návrh diferencovaných postupů obnovy

**Kombinovaná obnova -
směs přípravných a
cílových dřevin**

**Dvoufázová/vícefázová
obnova**

Předsunutá prvky obnovy

4. Další opatření na podporu biodiverzity

ponechávání části mrtvého dřeva v lese (těžebních zbytků i celých kmenů)

vytipování a ponechání habitatových stromů

VÝSTUPY PROJEKTU

- **mapový výstup** z iniciálního šetření stanovištních poměrů
- **odborná zpráva** z průzkumu biodiverzity a z inventarizace habitatových stromů
- realizovaný příklad dobré praxe ukazující **pěstební postup s využitím pionýrských dřevin a jejich následnou prosadbu a podsadbu** (dvoufázová obnova)
- realizovaný příklad dobré praxe ukazující **pěstební postup s využitím kombinované obnovy** na kalamitní holině (zakládání směsí různých přípravných a cílových dřevin)
- realizovaný příklad dobré praxe ukazující **pěstební postup s předsunutými prvky obnovy** do porostů v budoucnu ohrožených biotickými (např. kůrovec) i abiotickými (např. sucho, vítr) vlivy
- **aktivní propagace alternativních postupů obnovy lesa** se zaměřením na odbornou i laickou veřejnost: workshopy, akce pro školy, článek v odborném časopise a v regionálním tisku, tiskové zprávy, webové stránky projektu

HARMONOGRAM PROJEKTU

2022 – 1.etapa

- výběr lokalit
- mapování stanovištních poměrů
- hodnocení parametrů biodiverzity
- inventarizace habitatových stromů
- návrh postupů obnovy
- realizace opatření
- propagace projektu

2023 – 2. a 3. etapa

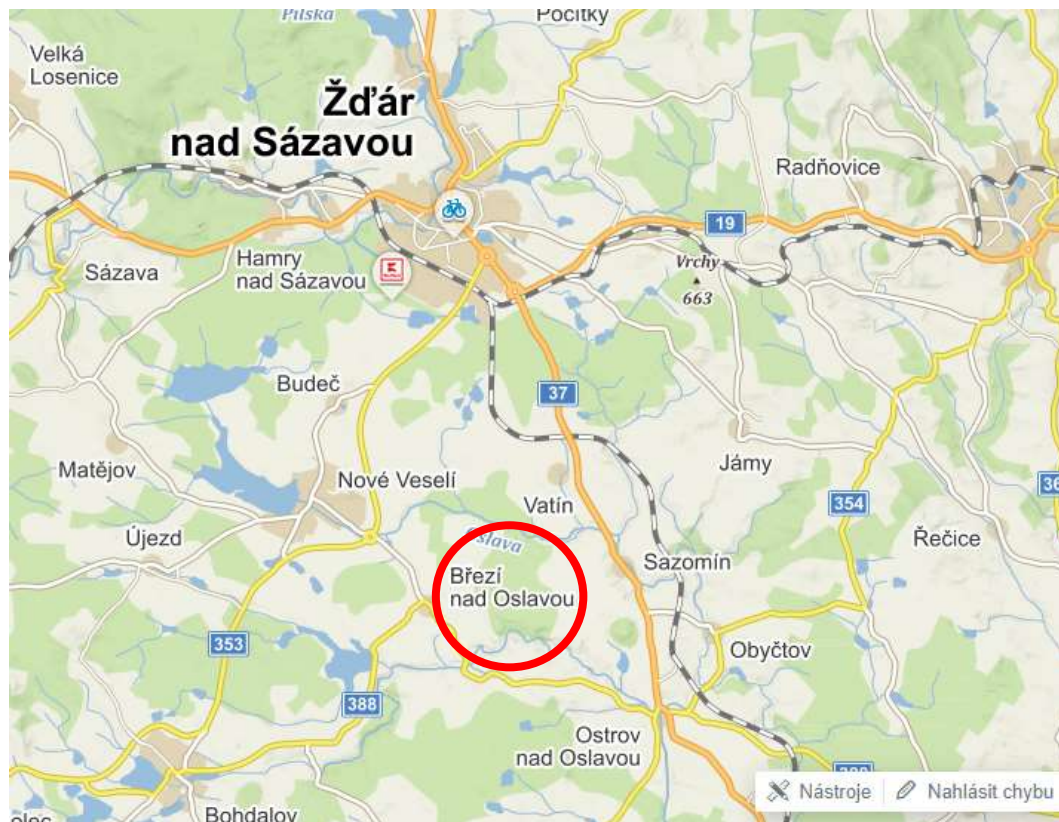
- druhá a třetí fáze mapování holin
- druhá a třetí fáze návrhu postupů obnovy a realizace opatření
- propagace projektu

2024

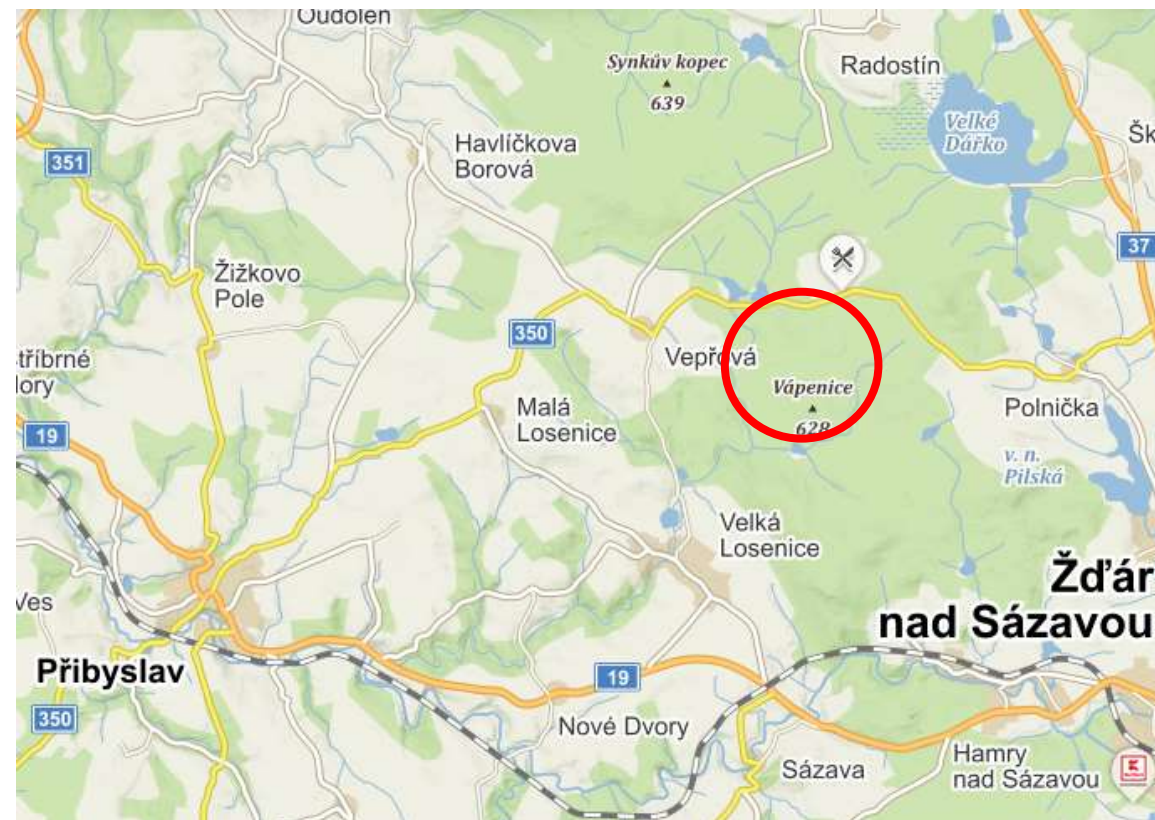
- čtvrtá fáze realizace – vylepšování, ochrana
- zpracování plánu managementu
- uzavření projektu

Výběr lokalit

polesí Nové Veselí

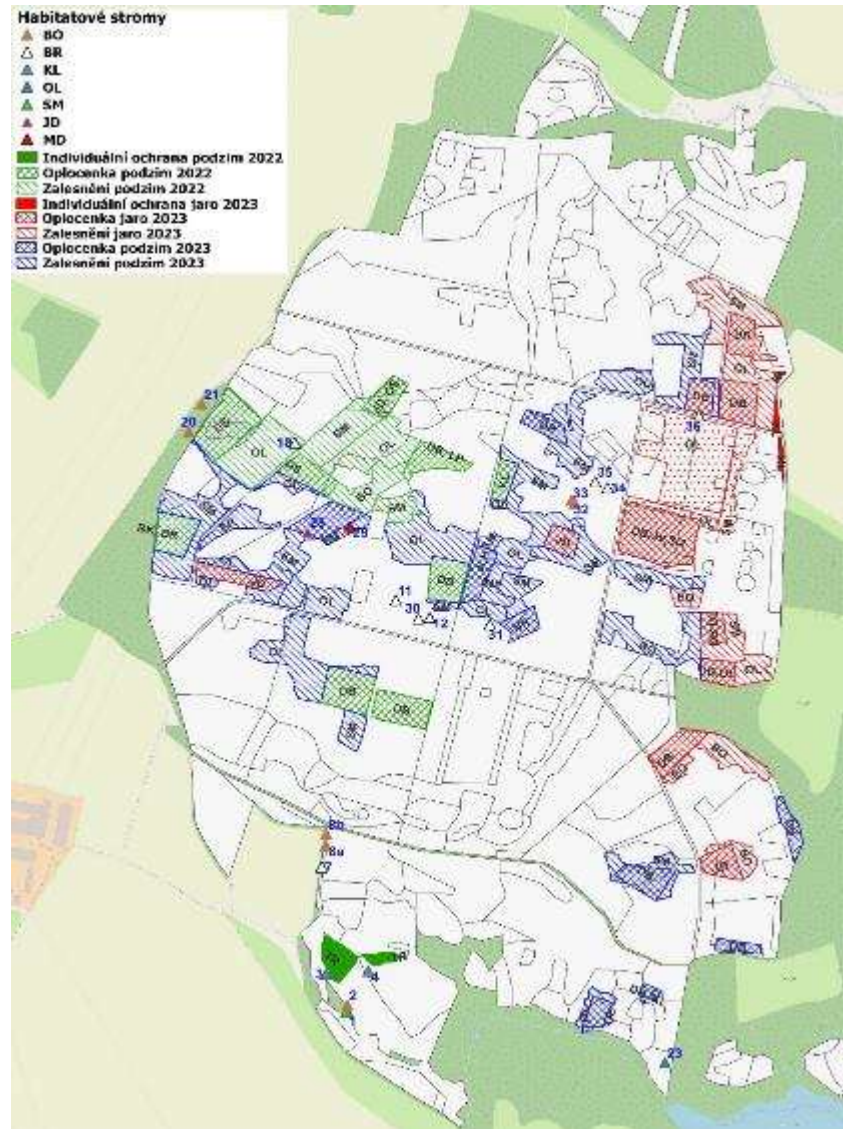
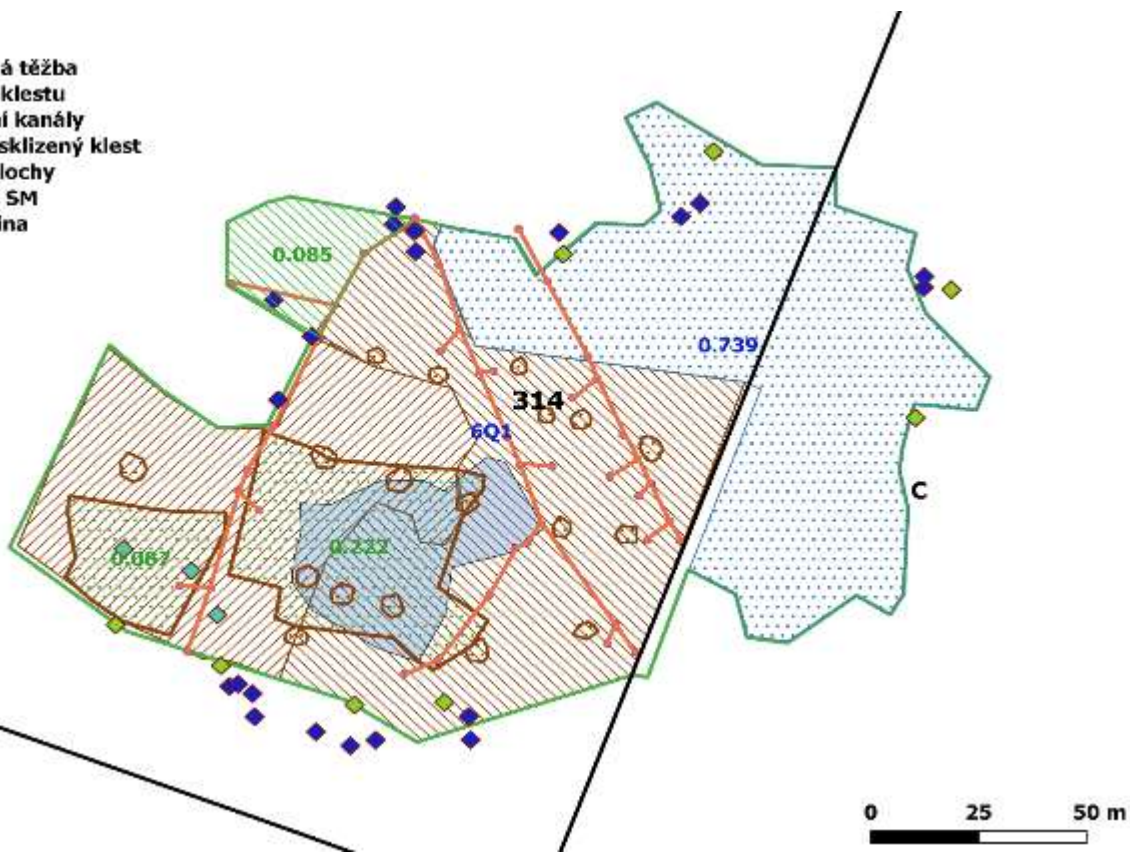

polesí Račín

Mapování holin

- SLT
- Nesklizená těžba
- Hromady klestu
- Meliorační kanály
- Holina nesklizený klest
- Hranice plochy
- Zalesnění SM
- Hustší sítina
- Buřeň 2
- Buřeň 3

Mapování parametrů biodiverzity

1. Vegetační průzkum

- fytocenologické snímkování – 46 ploch (400 m²)
- gradient – holiny, plochy s mladou i starší výsadbou, popř. plochy s přirozenou obnovou, plochy v sousedních dospělých porostech

Mapování parametrů biodiverzity

2. Půdní edafon, ornitologický průzkum

- Půdní fauna - odběr půdy, následné laboratorní zpracování; vzorky odebírány z environmentálně odlišných ploch (vzrostlý les, holina, přítomnost klesť, štěpky či podrostní vegetace)
- Ornitologický průzkum – bodové šetření holina/vzrostlý les

Mapování parametrů biodiverzity

3. Fytopatologický průzkum a půdní houby

- Fytopatologický průzkum – výskyt na mrtvém dřevě a habitatových stromech
- Půdní houby - odběr půdy, laboratorní zpracování; vzorky odebírány z environmentálně odlišných ploch (vzrostlý les, holina, přítomnost klestí, štěpky či podrostní vegetace)

Mapování parametrů biodiverzity

4. Inventarizace habitatových stromů

Návrh pěstebních postupů a realizace obnovy

polesí Nové Veselí

- převažují vodou ovlivněná stanoviště (SLT 6Q, 6P), méně svěží kategorie 5S
- druhová skladba v umělé obnově: **DB**, **OL**, SM, JD, BK, JLH, BR, BO, OS, LP, MD, TR, KL

polesí Račín

- převažují kyselá stanoviště (SLT 6K, 6I), méně svěží kategorie 6S
- druhová skladba v umělé obnově: **BK**, **JD**, BR, DB, SM, JLH, OL, MD, BO, OS, LP, TR, KL

- preference dvoufázové a kombinované obnovy
- navrhovány minimální počty sazenic s ohledem na potenciál přirozené obnovy
- předsunuté prvky obnovy především na Račíně

Návrh pěstebních postupů a realizace obnovy

	Plocha v ha			
	zalesnění	oplocenky	individuální ochrana	celkem
1. Etapa – podzim 2022	5.2	5.3	1.3	11.8
2. Etapa – jaro 2023	7.5	6.5	0.2	14.2
3. Etapa – podzim 2023	10.5	2.9		13.4
	23.2	14.7	1.5	39.4

Děkuji za pozornost!

www.novylesjinak.cz